

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

De vrouw van Lot, juist nu een waarschuwend beeld!

*"Gedenkt aan de
vrouw van Lot."*

Lukas 17:32

*Voor God en
Zijn Woord
is echter ten
diepste bij ons
geen plaats...!*

In onze dagen wijzen steeds meer tekenen erop dat Christus' komst ten oordeel dichterbij komt. Nu vraagt de Heere Jezus ons juist met het oog op deze komst te letten op een gestalte uit het verre verleden. Het is iemand die vluchtte voor de ondergang en op weg was naar het behoud, maar toch omkwam: de vrouw van Lot! Waarom moeten we in deze toch al zo benauwende tijden nu juist herinnerd worden aan de geschiedenis van deze vrouw? Is dat juist niet omdat we in de laatste dagen het grote gevaar lopen van een levenshouding als de hare... en van een levenseinde als het hare? Zeker, haar levensgeschiedenis blijft grotendeels in de schaduw. De Schrift gunt ons alleen maar een korte blik op de laatste bladzijde van haar levensboek. Maar die éne blik is wel voldoende om te zien waardoor haar leven ten diepste beheerst werd...!

God gaat Sodom van de aarde verdelgen, want haar ongerechtigheid schreit ten hemel. Eerst moet Lot echter door engelen gewaarschuwd worden: „Vlucht weg uit Sodom om aan het oordeel te ontkomen!” Maar Lot, zijn vrouw en dochters aarzelen. De engelen nemen hen bij de hand en trekken hen voort: „Vlucht! Haast u om uws levens wil en zie niet om op de weg!” Ten slotte gaan ze - ook de vrouw van Lot. Ze vlucht mee met haar man die ondanks alles toch een rechtvaardige was (vgl. 2 Petrus 2:8). Zo heeft ze heel haar leven al gehoord bij hen die God

vrezen. Jaren geleden is ze in gezelschap van Abraham weggetrokken uit Ur naar het beloofde land. Ze heeft de altaren gezien die hij bouwde en wellicht zijn gebeden gehoord. Vele jaren heeft ze geleefd naast Lot, een man die de Heere vreesde en ze heeft gemerkt hoe zijn ziel gekweld werd door de zonden die in Sodom bedreven werden... En toch..., al heeft ze heel duidelijk de tekenen van Gods trouw en van Zijn gerechtigheid gezien, al heeft ze jaren met Gods volk omgegaan, deze dingen hebben geen werkelijke indruk nagelaten in haar leven. Haar leven is er niet echt door veranderd. En nu vlucht ze wel weg, maar haar hart heeft ze aan Sodom verloren. Haast onweerstaanbaar wordt ze naar haar huis, haar eigendommen, naar heel het leven in die stad getrokken. Daarom moet ze omzien: Nog één blik, waarin heel het heimwee van haar hart ligt opgesloten. En in die zonde van het toch omzien verstijft ze en wordt tot een zoutpilaar...!

Begrijpen we waarom de Heere Jezus in verband met Zijn naderende komst zegt: „Gedenkt aan de vrouw van Lot?” Juist in de tijd die aan die grote dag voorafgaat, is het gevaar immers levensgroot dat we op haar gaan lijken. Het is mogelijk dat we jarenlang omgaan met hen die de Heere vrezen en toch... onbekeerd blijven! Uiterlijk lijken we misschien wel bij Gods volk te behoren, maar ons hart is onverbroken gebleven.

De tekenen van Gods goedheid hebben ons niet vernederd en de dringende waarschuwingen hebben ons niet echt getroffen. We leven dóór als vreemdelingen van Gods genade en we haasten ons niet om onzes levens wil...! Het kan ook zijn dat we zo vast zitten aan de dingen van deze aarde: we hebben ons hart verloren aan ons huis, ons bezit, ons „goede” leven, of we zijn druk met ons werk en met onze grote of kleine zorgen. Voor God en Zijn Woord is echter ten diepste bij ons geen plaats...! Misschien heeft een stuk wereldsgezindheid zijn intrek genomen in ons leven. Steeds meer wordt in deze wereld dat wat de Bijbel zonde noemt „gewoon” gevonden. En heel ongemerkt worden we door die geest beïnvloed: we gaan meedoen met wat iedereen vandaag doet en langzaam maar zeker gaat de wereld de toon aangeven in ons leven.

In het bijzonder als u in bovenstaande regels iets van uw eigen portret geschetst ziet, zegt het woord van de Heere Jezus tot u: „Denk toch aan de vrouw van Lot!” Ja, niemand kan zich aan de klemmende ernst van deze oproep onttrekken! Want de Grote Profeet dringt er in deze woorden op aan dat we ons haasten, opdat we niet omkomen, maar behouden worden. Dit behoud is te vinden in Hem die hier spreekt. God heeft Hem gegeven als Heere en Zaligmaker. Hij is gekomen om het verlorene te zoeken. Bij Hem is vergeving, ook voor de ergste

zonden; bij Hem is rust voor het onrustig hart. Nóg dringt Hij aan; nog nodigt Hij: vlucht tot Mij! Maar haast u...! Zie niet om...!

Want nu de dag nadert dat Hij komen zal, staat de zoutpilaar in het dorre gebied van de Dode Zee als een opgeheven vinger tegen de

hemel: gedenkt aan de vrouw van Lot!

A. Baars

Ambtelijke praktijk

Een sprekend moment

Komt het belijden van Bijbelgetrouwheid niet in de schaduw te staan?

In het leven van een predikant komen belangrijke momenten voor. Het is zeker zo dat heel zijn ambtelijke loopbaan van betekenis is. Hij is immers dienaar van het Goddelijke Woord, V.D.M. (Verbi Divini Minister). Hij staat in dienst van de Heere. Gaat hij met emeritaat, dan houden zijn ambtelijke bevoegdheden niet op. Voor zover hij daartoe in staat is, kan hij nog het één en ander doen. Wanneer dit kan, dan doet dit wat. Het maakt stil en leidt tot aanbidding. En het gebedsleven is nog sterker dan voorheen om te preken en te spreken naar de wil van de Heere. Dat wil niet zeggen dat het in het volle werk maar matig was. Beslist niet. Maar de zegen, de gunst grijpt meer aan daar men op oudere leeftijd nog mag voorgaan. Onbekwaam maar niet onbevoegd.

Ondertekening

Nu zijn er ogenblikken die naast de prediking van het Woord veelzeggend zijn. Denk aan het uur van bevestiging en het ondertekenen van het formulier.

Het uitgesproken 'ja' woord laat horen de onderwerping aan Gods Woord en het getrouw zijn in de dienst. De ondertekening van het formulier voor dienaren des Woords wordt verschillende malen gevraagd. Allereerst van de toekomstige predikant na zijn classicaal examen. Daarna aan het begin van de eerste kerkenraadsvergadering en na de vestiging in de nieuwe gemeente. Wordt men afgevaardigd naar de Generale Synode, dan wordt ook instemming gevraagd met de belijdenis. Door te gaan staan wordt die instemming met de belijdenis betuigd. De opmerking kan gemaakt worden of zoveel keren niet overtrokken is. Komt het belijden van Bijbelgetrouwheid niet in de schaduw te staan? Moet niet bovenal de Schrift spreken, het Sola Scriptura? Zou het niet moeten zijn: de Schrift alleen? Wat een verwarring, onenigheid, zelfs scheuring zijn gekomen door standpunten die verwoord liggen in de belijdenis. Vandaag horen we het van verschillende kanten: als we belijden dat we het

Woord aanvaarden als het Woord van God, dan is dat toch genoeg? Schijnbaar heeft men gelijk, maar lettend op de praktijk niet. De praktijk laat horen: als twee hetzelfde zeggen, dan bedoelen ze nog niet hetzelfde. En bijzonder mag niet vergeten worden dat satan en zonde ook werken in het kerkelijke leven en zij gaan het hart van het gemeentelid en zelfs het hart van een ambtsdrager niet voorbij. De Schrift te laten spreken naar eigen inzicht of naar eigen denken de Schrift uitleggen, is niet uitgesloten. We dienen te letten op wat het Woord zelf geeft en waar het op wijst.

Belijdenisgeschriften

We mogen ook niet voorbijgaan aan wat de kerkgeschiedenis in dit opzicht biedt. Uit liefde tot de Heere, tot Zijn Kerk en de wereld is het in het verleden gekomen tot belijden. Maar nimmer mag vergeten worden dat het belijden gekomen is door de stuwende, verlichtende werking van de Heilige Geest. Gebruikmakend van het Woord en wijzend op het Woord en dat naar de wil van de Koning van de Kerk en naar het welbehagen van God de Vader. Nu is het woord 'belijden' op zich volledig Bijbels. Kerkelijke vergaderingen en mannen Gods zijn gebruikt als instrumenten in de hand van de Heilige Geest voor Kerk en wereld. 'Belijden' betekent: nazeggen, hetzelfde zeggen. Daar gaat horen, luisteren en gehoorzamen aan vooraf. Zo alleen kan hetzelfde gezegd worden. Er is alle grond om van de belijdenisgeschriften te zeggen dat het geschriften zijn waarin de Kerk uitspreekt wat zij houdt voor de waarheid naar Gods Woord. Dit is niet gezocht,

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie opgenomen van Ds. A. Baars over Lukas 17:32 "De vrouw van Lot, juist nu een waarschuwend beeld!" Ds. Tanis levert een bijdrage getiteld "Een sprekend moment." Ds. P. Roos schrijft over de prediking zoals Jezus die heeft gebracht. Ds. Hoefnagel schrijft in zijn rubriek over de rijke jongeling. Ds. M.A. Kempeneers schrijft een eerste bijdrage onder de titel "Voor de jeugd." We hopen dat het in een behoefte zal voorzien en dat het gezegend mag worden. U treft een zevende bijdrage aan over Abraham Hellenbroek.

Verschijning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. dinsdag 11 december 2012 verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 29 november.

AvH

noch minder overtrokken, maar het is waar. Er is geen sprake van confessionalisme, maar van gehoorzaamheid aan het bevel van de Schrift zelf. We weten tegen welke achtergrond de apostel Judas in opdracht van de Heere, de Koning van de Kerk, vermaande te strijden voor het geloof dat eenmaal de heiligen overgeleverd is (Judas 3). Vandaar dat de kerk niet alleen de waarheid moet uitspreken maar ook moet handhaven. De Kerk is naar het Woord van de Schrift (1 Tim. 3:15) Gemeente des levenden Gods en zo een pilaar en vastigheid der waarheid. Nu is het niet zo dat de waarheid op de Kerk steunt. De waarheid rust in God. In de wereld wordt de waarheid als het goed is gemeenschappelijk gedragen en gehandhaafd. Tot vervulling van die heilige roeping heeft de Heere de Heilige Geest beloofd. Zeker, de belijdenisgeschriften die wij handhaven staan niet boven of naast de Heilige Schrift. Zij hebben een afgeleid gezag. De Schrift heeft een eigen gezag. Daarvan kan en moet gezegd worden: er staat geschreven. De belijdenis spreekt de Heilige Schrift getrouw na. Door de eeuwen heen heeft de Kerk haar ook getoetst aan Gods Woord en bevestigd door het Woord van God. Zo moet ieder haar gezag erkennen. Is er liefde tot Gods Woord en in haar tot de belijdenisgeschriften? Bemerken ouderen en jongeren het? Wordt het waargenomen in de kerk en op de catechisatie?

Ondertekeningsformulier

Nu staat de ondertekening van de belijdenis daar niet buiten. Ook daarvoor is de synode van Dordrecht (1618-1619) van betekenis geweest. Gelet de dwalingen en de loslating van de belijdenis in de praktijk door predikanten heeft de synode zich ingezet voor handhaving van het gezag van de belijdenis. Ambtsdragers werden geroepen, verplicht, de belijdenis te ondertekenen. Voor eenheid in de leer en waarborg van de leer. Duidelijk werd omschreven wat de binding aan de belijdenis inhield. Een ondertekeningsformulier werd opgesteld. Dit formulier

heeft een viervoudig karakter.

1. De verklaring dat de leer van de drie formulieren in alles overeenkomt met de Heilige Schrift.
2. Een belofte de leer naarstiglijk, dat is getrouw, voor te staan en de dwalingen die er tegen strijden te weren en geheel te verwerpen.
3. Een belofte bij eventueel bezwaar of afwijkend gevoelen ten opzichte van de leer dit niet openlijk of heimelijk voor te stellen of te verdedigen.
4. Bij bezwaren is kenbaarmaking aan kerkelijke vergaderingen noodzakelijk en wordt beloofd zich aan hun oordeel te onderwerpen. Het recht van appel behoudt men. Totdat de breedste vergadering, dat is de synode, een eindoordeel heeft uitgesproken. Naast het ondertekeningsformulier voor predikanten is er ook een formulier voor hoogleraren alsook voor ouderlingen en diakenen gekomen. Door de handtekening wordt bekrachtigd dat men het van harte eens is met de leer vervat in de belijdenisgeschriften en dat men die leer getrouw zal voorstaan. Natuurlijk vallen de drie algemene belijdenisgeschriften daar niet buiten. Zij vormen naar de Schriften het fundament van het belijden waarop bouwstenen van de andere drie formulieren zijn gekomen. Vandaar de eenheid. Staande in de kerken, werkend in de gemeente, behoort een predikant daarbij en daaruit te leven. Want de drie formulieren vormen geen stuk leer, maar spreken van geest en leven. Ware bevinding. Welk een taak heeft een kerkenraad. Zij mag niet optreden als een rechercheur, maar wel als toezichthouder. De kerkenraad dient acht te geven op leer en leven. De leden van de kerkenraad vormen de geestelijke politie (art. 30 Ned. Gel. Belijdenis). Een predikant dient zich bewust te zijn wat van een kerkenraad gevraagd wordt. De band aan het Woord en de belijdenis behoort niet te verslappen. Het lijkt dat dit nu niet het geval is, want het gaat overal schijnbaar goed met prediking naar Schrift en belijdenis, want het is rustig als het gaat over Schrift en confessie. Niet dat we naar storm moeten uitzien, maar het is zo stil. Alle verslagen naar art. 49 blijken goed

te zijn en zo ook de rapporten van kerkvisitatie. Nu weten we uit het Woord dat belijden alleen, al is het nog zo zuiver, te kort doet aan de heilige roeping die wij in Gods Woord verwoord vinden. Er mag geen tevredenheid met de identiteit zijn, maar er dient gestaan te worden naar de toepassing en de uitwerking van het belijden. De Heilige Geest blijft onmisbaar. Maar tot steun en sterkte blijft het gelden: Ik zal u onderwijzen en u leren van de weg, die gij gaan zult; Ik zal raad geven, Mijn oog zal op u zijn (Psalm 32:8). Laten we als dienaars goed onthouden dat voor het slot van de tekst staat: Ik zal raad geven. Over de kerkmuren heen weten Gods dienaren zich één met Luther die beleed voor de poort van de eeuwigheid: wij zijn bedelaars. Bedelaars in de studeerkamer, voor de trap van de preekstoel, op de preekstoel en zo ook dagelijks in de gemeente. Laat daar eens over gesproken worden of meer over gesproken worden. Dan is er een stuk geestelijke eenheid en draagkracht met en voor elkaar.

M.C. Tanis

Door de handtekening wordt bekrachtigd dat men het van harte eens is met de leer vervat in de belijdenisgeschriften en dat men die leer getrouw zal voorstaan.

Bij dit vlieden is natuurlijk het laten vanzelf inbegrepen. De zonde wordt gelaten, waar de Heere de scepter voert. Niet alsof een gelovige nooit meer zondigde; maar vooreerst hij gaat de zonde bestrijden; ook komt er een breken met verschillende zonden, feitelijk in 't wezen der zaak met alle zonde, al is 't ook dat deze hem nog dikwijls verstrikt; maar hij doet er niet één meer met zijn ware, diepe, volle hartelust. Smärt ontstaat bij vallen.

G. Wisse,

De bekering des mensen.

Hoe preekte Jezus?

In "De Saambinder" schrijft ds. P. Mulder momenteel artikelen over de prediking. Hij legt accenten die door ons in deze tijd te makkelijk vergeten worden. Preken is een zo complexe en veelomvattende bezigheid, dat dit onderwerp voor ons blijvende actualiteit bevat.

Mij trof het meest wat hij schrijft over de prediking die de Heere Jezus hield onder de Joden. "Vaak wordt het zo voorgesteld alsof Hij in Zijn preken alleen liefelijk en troostvol was. Maar juist deze Christus stelde de twee wegen zo duidelijk aan de orde". Verder geeft hij aan dat zaken als hel en oordeel door Hem niet gemeden worden, maar juist een zekere nadruk krijgen.

Desondanks leeft onder de massa van nu het beeld van een liefdevolle en immer troostende Heiland, zoals ook het beeld van een God Die liefde is, overheersend in veler gedachten domineert. Dit eenzijdige beeld is schadelijk omdat men dan niet kan rijmen dat er zoveel ellende en oordelen in de wereld zijn. Ds. Mulder handelt verder over een van de meest bekende preken van de Zaligmaker, namelijk de Bergrede.

Een eenzijdige Christusprediking, zoals deze ook naar mijn mening in onze tijd voorkomt, kan eveneens leiden tot grote geestelijke schade en misleiding. Is dan Christus niet de volkomen openbaring van de liefde van God? Dat is zeker waar. Hij de Redder en Zaligmaker van Zijn kerk; Hij is de Bruidegom van Zijn bruidskerk en de liefde van Christus vormt voor de apostel de rijke inhoud van de prediking. Dat moet boven alle dingen vaststaan. Maar de liefde van Christus moet niet verward worden met allerlei menselijke voorstellingen daarover, die geen recht doen aan Zijn volle Goddelijke openbaring. God is de gans Andere en dat geldt ook van Zijn Zoon. We vergeten vaak dat de Heere Jezus in heiligheid en verhevenheid Dezelfde is als de Vader. Paulus, sprekend over Christus, geeft als toevoeging: de

Gekruisigde. Daarin blijkt de kern van de zaak. Het kruis spreekt van Gods liefde voor zondaren en tegelijk ook van Gods heilig recht, dat de zonde bezoekt met toorn en oordelen.

Als ik dit onderwerp overdenk, constateer ik dat het goed zou zijn als we eens systematisch zouden onderzoeken wat de kern is van de prediking van Jezus. Ik wil mijn artikel daarover toespitsen op een drietal zaken, die voor ons ook in deze dagen heel structureel moeten zijn.

De prediking van Christus heeft een adres, een verschillend adres. Ds. Mulder heeft daar ook op gewezen in verband met de zaligsprekingen. De Heere richt Zich tot a/ openlijke zondaren; ook b/ tot de Farizeeën; verder tot c/ het volk (de schare) en tenslotte tot d/ Zijn discipelen. Dat zijn zo al vier verschillende soorten hoorders. Dit houdt in dat we niet zo maar elk woord van Hem kunnen toepassen op elke willekeurige hoorder.

Er is een groep hoorders, tot wie de Heere nimmer spreekt van beloften. De Farizeeën wordt een ernstig "wee u" voorgehouden. Zij worden niet gerekend tot de vermoeiden en belasten. Hun wordt zonder meer geen rust verkondigd. Tot hen komt alleen een ontdekkende en een afbrekende boodschap. We gaan er van uit dat er voor ieder mens beloften in de Bijbel staan. Daar ben ik ook van overtuigd. Toch spreekt de Heere Jezus daarover tot hen niet. Ook wij zullen er dus mee moeten rekenen dat er een duidelijk afbrekende en ontgrondende prediking gehoord moet worden. En.... dat behoort ook tot de rechte Christusprediking. Want hoe dan ook, een Farizeeër moet eerst een

tollenaar, een ontdekte zondaar worden. Maar kan en mag een mens, ieder mens, dan niet tot de Heere komen zoals hij is? Dat is waar, maar hij moet er dan wel voor open staan dat de Heere ook spreekt over zonde en schuld en dat Hij het is Die de boodschap bepaalt.

Nu kunnen we denken dat de Farizeeër op grote afstand van ons leeft. We hebben daar ook een bepaalde voorstelling over. Maar er zitten heel wat meer Farizeeërs in de kerk dan wij denken. De Farizeeër leeft in ons aller hart. Van nature is iedere kerkganger een Farizeeër gelijk. Dus hebben wij allen die afbraak in de bediening van het Woord nodig. Deze groepering hoorders heeft grote delen van de boodschap van Christus bepaald en daar hebben wij ook mee te rekenen. We doen onszelf tekort als we dit vergeten. Dit onderstreept de noodzaak van een ontgrondende Christusprediking.

De "zondaren" vormen een andere groep hoorders. De Heere neemt een geheel andere houding tegenover hen aan dan de zoëven genoemde categorie. Hij ontvangt hen en eet met hen. Hij onderwijst hen en bezoekt hen in hun woningen, zoals Zacheus mocht beleven. Hij vergeeft hun zonden en is zelfs hun Pleitbezorger bij de mensen, vooral bij de Farizeeën. Tot hen komt een heel andere boodschap. Zij delen in Gods genade en hunner is het Koninkrijk der hemelen. Terwijl we nu de woorden, gesproken tot de wetgeleerden, links laten liggen, zijn we spoedig geneigd de woorden, geadresseerd aan deze zondaren, naar ons toe te halen. Maar we mogen ons gerust afvragen of dat wel terecht is. Denk eens aan de gelijkenis van de Farizeeër en de tollenaar. De rechte Woordbediening zal de gemeente deze tweeërlei gestalte voorhouden. Bent u de een of bent u de ander? Omdat nu de tollenaar deelt in de blijken van Gods

*De Farizeeën
wordt een
ernstig "wee u"
voorgehouden.
Zij worden niet
gerekend tot
de vermoeiden
en belasten.
Hun wordt
zonder meer
geen rust
verkondigd.*

genade, dreigen we onszelf eerder te vereenzelvigen met de tollenaar dan met zijn collega-kerkganger. Toch erkennen we eerlijk, als het goed is, dat we ons niet graag zo diep vernederen voor God en de mensen als deze tollenaar mocht doen.

Let hier op het adres. De Bijbelse Christusprediking zal onderscheid maken tussen de hoorders en deze zal onderscheid maken, zodat we hier moeten spreken van een onderscheidenlijke prediking. Deze is gestoeld op de woorden van de Zaligmaker Zelf.

Een derde groep kunnen we aanduiden als de schare, het gewone volk, ook wel genoemd: de Joden. We kunnen hen op één lijn stellen met de verbondsgemeente. We moeten oog hebben voor de diepe bewogenheid van de Heere Jezus met deze schare. Ze zijn in Zijn ogen als schapen zonder Herder. Als de mensen geen brood hebben, wil Hij hen niet hongerig van Zich laten. Hij richt Zich in Zijn prediking ook heel vaak tot hen. Hij worstelt om hun behoud. Hij wil hen bijeen vergaderen gelijk een hen haar kuikens. Het is echter schokkend om te merken hoe de Heere hen geestelijk taxeert. In Johannes 2 lezen we over het geloof van deze mensen, maar de Heere neemt een sceptische houding aan tegenover dat geloof. Hij vertrouwt hen Zichzelf niet toe. In hetzelfde evangelie lezen we veel gesprekken met het volk. Het valt dan op welke woorden Hij tot hen spreekt. Hij stuit bij hen op een harde muur van verzet, van fel ongeloof en harde afwijzing (Joh. 5:16v, 40,44,47; 6:15,26,36,41,52,60,64,66). In de volgende hoofdstukken lijkt de controverse alleen maar toe te nemen.

De Heere heeft voor de ogen van de schare veel wonderen verricht. Dat resulteerde aanvankelijk in een oppervlakkige vorm van aanvaarding, die later radikaal omsloeg in haat en verzet. Het is deze schare die de Heere aan het kruis heeft genageld. Zij kozen voor de keizer en niet voor koning Jezus. Nu wist de Heere volmaakt wat in de mens was. Wij doorgron-

den de hoorders vaak niet en dus moeten we hiermee voorzichtig en terughoudend omgaan. Maar deze overweging moet ons toch in ieder geval ertoe brengen de mensen niet te spoedig te zien als gelovigen. Er moet dan worden geconstateerd dat de gemeente in onze tijd niet zelden te hoog aangeslagen wordt. Wij als bringers van de blijde boodschap moeten ons hierdoor laten onderwijzen. En wij als hoorders moeten gedurig bidden of de Heere ons wil afbrengen van deze schadelijke wegen. Desondanks moet vast staan dat de Heere ook van deze schare de Zaligmaker wil zijn. Zijn liefde zoekt hen, maar die liefde, juist die liefde, gebruikt het eerlijke onderwijs, opdat het hen zou leiden tot bekering en geloof. Hierover zou nog heel wat meer gezegd en nagedacht kunnen worden; Schriftonderzoek vanuit deze invalshoek en met deze vragen is nodig.

Tenslotte zijn er de discipelen. Zij zijn de Heere Christus gevolgd in de wedergeboorte en dat is merkbaar in Zijn specifieke onderwijs aan hun adres. Zij hebben alles opgegeven en zijn Hem gevolgd. Zij stelden zich uit liefde bloot aan de smaad van mensen. Niet dat het hoog geestelijke en diep doorgeleide mensen waren. Er waren elementen in de prediking waar zij pertinent niet aan wilden. Denkt u maar aan de boodschap over het aanstaande lijden van Jezus. Daarvoor was voor hen geen plaats. Zelfs verzetten zij zich daartegen. Verder zijn er ernstige

dieptepunten in hun leven geweest. Zij staan op grote afstand van de kruisheuvel. Ze hebben de woorden over de opstanding niet begrepen. Ongeloof blijkt juist rond de opstandingsmorgen hen ernstig parten te spelen. Dus ook Gods volk moet aangesproken worden op hun ontrouw en kleinmenselijkheid. Toch mogen zij delen in het intieme onderwijs van de Heiland. Hij noemt hen eerst dienstknechten, daarna vrienden en rond de opstanding zelfs broeders. Het is voor de predikers niet eenvoudig om de ware discipelen in onze tijd te onderkennen en aan te spreken. We mogen echter niet zonder meer de woorden, tot hen gericht, toepassen op heel de gemeente. Al deze onderscheidingen vereisen biddend onderzoek en geestelijke kennis. Over de liefde van Christus mogen we het allemaal eens zijn. Over de wijze waarop Hij deze liefde gestalte geeft, bestaat helaas te veel onkunde.

Er zijn naast het thema van het adres van Zijn prediking ook enkele andere zaken, die mij voor de geest staan. Het lijken me ook accenten die we niet vaak verstaan. Ik denk dan aan de beschrijvende vorm in de gelijkenissen en aan het feit dat Christus Zich allereerst in alles richt op de Vader. We zullen ook daarover nog eens verder moeten nadenken. Voor dit ogenblik is het genoeg dat we de vraag stellen en het antwoord daarop vinden: Wie zijn wij?

P. Roos

*Wij als
bringers
van de blijde
boodschap
moeten ons
hierdoor laten
onderwijzen.
En wij als
hoorders
moeten
gedurig
bidden of de
Heere ons wil
afbrengen
van deze
schadelijke
wegen.*

Voor de jeugd.

Of ik in ons blad voor de jeugd wilde gaan schrijven. Dat was de vraag van de redactie van Bewaar het Pand. Eerlijk gezegd had ik er best wat aarzelingen bij. Allereerst wel vanwege de vraag of er wel behoefte is aan een jeugdrubriek in ons blad? In mijn jeugd schreef ds. H.C. van der Ent jarenlang voor de jongeren en hij ondertekende altijd met: *jullie aller vriend*. Behalve door jongeren werden

zijn stukjes ook door veel ouderen met stichting en soms ook wel met vermaak gelezen. Maar dat is inmiddels al heel wat jaren geleden. En de tijd is verder gegaan. De tijd is ook anders geworden. Ik wist het al wel vanuit het gezin, maar een klein onderzoekje onder de catechisanten bevestigde mijn gedachte dat er zeker in verhouding tot vroeger maar weinig meer gelezen wordt. Overigens geldt dat

Maar ik wil ook een appèl doen op de ouderen. Ik stel mij althans voor dat het voornamelijk ouderen zijn die dit eerste stukje lezen.

ook voor ouderen. Door de jacht van de tijd en de oprukkende beeldcultuur hebben de schrijvers en uitgevers het moeilijk. En zelfs de jeugdcolums in de krant of in andere bladen moeten we echt onder de neus van de kinderen leggen, voordat ze bereid zijn om er een blik op te werpen. Weinig of nooit grijpen ze er spontaan naar. Want er komt zoveel op ze af en er wordt zoveel van ze gevraagd.

Een volgende aarzeling werd ingegeven door de vraag *wat* ik dan moest gaan schrijven en op welke manier? Moet ik, om de jeugd te bereiken, zogenaamde 'turbotaal' gaan gebruiken? Met populaire woorden en uitdrukkingen de aandacht trekken? Of (zoals sommigen stukjesschrijvers zo goed kunnen) pakkende hersenspinsels op papier zetten, verluchtigd met allerlei verhalen? Ik heb grote bewondering voor de manier waarop sommigen altijd weer in staat zijn om iets origineels te verzinnen. Maar ik betwijfel sterk of ik dat kan.

In verband hiermee vroeg ik mij vervolgens af voor *wie* ik dan moet gaan schrijven? Wie zijn 'de jongeren'? Zoals we weten, is er onder de jeugd heel veel onderscheid. Er zijn serieuze jongeren die erg betrokken zijn bij de kerk, de catechisatie en de vereniging. Die overtuigd zijn van de waarheid van de Bijbel en de noodzakelijkheid van de bekering. Maar er zijn ook onverschillige jongeren die nauwelijks of nooit bezig zijn met de dingen van de eeuwigheid. En tussen die twee uitersten zit ook nog eens een grote groep. En op wie moet ik mij nu richten? Om deze en nog andere redenen heb ik dus nogal geaarzeld om mijn eerste stukje te gaan schrijven.

Maar het is er dan toch van gekomen. Wat heeft dan de doorslag gegeven? Nou, in ieder geval dus niet de gedachte dat ik het wel kan. Ik ben niet origineel of grappig of wat er allemaal van stukjesschrijvers verwacht wordt. Wel mag ik door Gods genade dienaar van het Goddelijke Woord zijn. En dat wil ik ook hier proberen

te zijn. Ik ben overtuigd van de kracht van Gods Woord en dat geeft mij moed om te preken, bezoeken te doen en te schrijven. Zaaïen, planten en natmaken, in de hoop en verwachting dat de Heere Zelf voor de vrucht zal zorgen. En dan moet ik wel alle moeite doen om de boodschap zo te verwoorden dat het bij de jongeren zal 'landen'. Maar ik wil ook een appèl doen op de ouderen. Ik stel mij althans voor dat het voornamelijk ouderen zijn die dit eerste stukje lezen. Wel, u hebt ook een taak in het bereiken van de jongeren. Name-lijk om lezenswaardige geestelijke stukjes uit boeken, de krant, bladen enzovoorts onder de aandacht van uw kinderen en kleinkinderen te brengen. Of in welke verhouding u ook tot jongeren staat. Overtuigd van de kracht van het Woord en van de verlorenheid van hun ziel hen motiveren om de jongerenrubriek te lezen. Ik reken op uw medewerking!

Maar nu genoeg inleidende woorden. De eerste vraag is dus waar ik over moet gaan schrijven? Wat zal het meest doeltreffende zijn? Waar is het meeste van te verwachten? Dat mag duidelijk zijn. *Sola Scriptura*. Gods Woord alleen. En daar is juist ook voor de jongeren heel veel in te vinden. Helaas denken veel jongeren (en ook ouderen) dat de Bijbel iets is voor de oude dag. En zo wordt er soms ook gepreekt. Het gaat dan totaal over de hoofden van de kinderen en de jongeren heen, en slechts enkelen verstaan de ingewikkelde termen die gebruikt worden. Overigens ben ik wel een groot tegenstander van straattaal op de kansel. Het moet wel eerbiedig blijven. Maar de Bijbel en de kerk is er juist ook voor de jeugd. Op hoeveel plaatsen in de Bijbel worden jongeren niet aangesproken! De meeste Bijbelheiligen zijn al jong tot bekering gekomen en hun levensloop wordt al vanaf hun jeugd beschreven.

Dat geldt ook van Daniël en zijn vrienden. En zeker als je de eerste hoofdstukken van die profetie leest, dan denk je soms dat je een

spannend jeugdboek in je handen hebt. In hun belevenissen komen we met allerlei onderwerpen in aanraking. Een moeilijke jeugd; studeren en werken in de wereld; doodsb bedreigingen; dromen; het gebed; het getal 666; vervolging en marteling enzovoorts.

Ik zou zeggen: genoeg om daar met elkaar over na te denken. Want onze tijd en situatie lijkt in heel veel opzichten op die van Daniël en zijn vrienden. Jonge mensen (en ouderen), zullen we afpreken dat we elkaar hier weer ontmoeten? Ik hoop met een nieuwsgierig en vooral heilbegeerig hart. En als jullie iets te vragen of op te merken hebben over de stukjes, dan kunnen jullie mij mailen. Dan probeer ik daarop te reageren in de volgende afleveringen. Hartelijke groeten,

M.A. Kempeneers
makenpeneers@kliksafe.nl

Onze leden die op de aarde zijn moeten worden gedood, en dit is allesbehalve een gemakkelijk, gevoelloos sterven, het is zelfs geen 'onthoofding', maar een kruisiging. Met Christus gekruisigd is het evenwel tot een zalige opstanding. En zij, in wier ziel het waar werk is, zij mogen bij tijden zeggen: lieve Heere, Gij weet het, liever toch wil ik zó gekruisigd, dan dat ik U bedroeven en onteren moest met U eeuwig te vloeken.

G. Wisse,

De bekering des mensen!

Zelfonderzoek. Abraham Hellenbroek (7)

Doorzoekt uzelfen nauw, ja, doorzoekt nauw, gij volk, dat met geen lust bevangen wordt. Zefanja 2:1 In dit artikel geven we enkele zaken door die we lezen in een preek over Zefanja 2:1 van de hand van Abraham Hellenbroek. In Zefanja 1 worden de oordelen van God getekend over de Joden. De Heere zal daartoe de Babyloniërs gebruiken. In Zefanja 2 roept de profeet op tot bekering en zelfonderzoek.

Geen lust

De Joden worden als volgt aangesproken: 'Gij volk, dat met geen lust bevangen wordt.' Er staat een woord voor 'volk' in de grondtekst dat veel wordt gebruikt om de heidenen aan te duiden. Het heidense verval van het Joodse volk zou mogelijk hierdoor aangegeven kunnen worden. Het volk diende de afgoden. We lezen in Zefanja 1:5 dat zij zich neerbogen op de daken voor het heil des hemels. Zefanja profeteerde onder het volk van Juda ten tijde van koning Josia. Ook Jeremia profeteerde in deze tijd. Het was een volk dat men geen lust bevangen was. Daarmee wordt aangegeven dat het volk geen begeerte heeft naar het goede en naar de middelen die tot het goede leiden. Het volk dacht nergens gebrek aan te hebben, net als later in Laodicea. Zij hadden geen lust om zichzelf te onderzoeken hoe het er geestelijk voor stond. Zij hadden geen lust tot bekering en tot een betere toestand. Zij hadden geen lust tot God, tot Zijn verbond, tot Zijn wet en tot godzaligheid. Zij hadden geen lust aan de kennis van Gods wegen. Ook onder de oordelen waren zij zorgeloos. Zij hadden geen lust om de middelen te gebruiken die de Heere wil zegenen tot bekering.

Zelfonderzoek

De Joden worden opgeroepen

zichzelf nauwkeurig te onderzoeken om aan de weet te komen hoe het met de ziel is gesteld. Het hart dient opengelegd te worden. Vergelijk alles met de norm van Gods Wet. Vel zo een oordeel over uw persoon en daden. Werp het gebrekkige en zondige uit. Het zondige en gebrekkige mag niet gehandhaafd worden. Zo lezen we in Klaagliederen 3:40 'Laat ons onze wegen onderzoeken en doorzoeken, en laat ons wederkeren tot de Heere.' In Psalm 119:59 staat 'Ik heb mijn wegen bedacht, en heb mijn voeten gekeerd tot Uw getuigenissen.' Het gaat bij dit onderzoek niet allereerst om anderen, maar om zichzelf: 'doorzoekt uzelfen nauw.' Het eigen hart, het eigen gedrag, dient onderzocht te worden. Dit lezen we in 1 Cor. 11:28 'Maar de mens beproeve zichzelf...' Oppervlakkig zelfonderzoek is niet genoeg. Daarom staat er: 'Ja, doorzoekt nauw.' Onderzoek uzelf nauwkeurig en aanhoudend. Doorzoek je geheel, doorzoek alles, doorzoek het uiterlijk en het hart. Sla niets over, ook de schuilhoeken van het hart niet. Wees scherp voor jezelf. Doorzoek ijverig, ernstig en aanhoudend. Zoek net als die vrouw die de verloren penning zocht. Het woordje 'nauw' staat zelfs tweemaal in de tekst. Dit is nodig vanwege de hardheid en traagheid van het volk. Het was immers een lusteloos volk. De herhaling onderstreept de ernst van de profeet Zefanja en het grote belang van de zaak.

Toepassing

Hellenbroek spreekt van een lusteloze kerk in zijn tijd. Er waren in zijn tijd veel verkeerde lusten: lust tot zonden, lust om ijdel, darterl, hovaardig en werelds te zijn, lust tot staat en aanzien, tot grootheid in de wereld, tot geld en goed, tot rijkdom en overvloed, heblust,

gierigheid, dronkenschap, overdaad, overspel, hoererij en allerlei onreine lusten. Er is lust in het kwaad.

Er is geen lust tot bekering. De meesten zijn tevreden met de toestand waarin zij leven. Sommigen worden weleens overtuigd dat zij bekeerd moeten worden, maar zij hebben er toch geen lust toe. Anderen vertrouwen op een net leven. Wie heeft er lust tot God en Zijn gemeenschap, tot Zijn verbond, tot Gods wet en het dienen van God, wie toont er lust de Heere te vrezen als de oordelen gekomen zijn? Waar is lust tot het gebruik van de middelen?

Er is weinig zelfonderzoek. Anderen worden onderzocht, maar niet zichzelf. Uit zorgeloosheid denken velen niet aan de toekomst. Er zijn er die menen dat zelfonderzoek helemaal niet nodig is: van jongsaf aan hebben zij zich ingebeeld dat het in orde is "liggende als op het kantje van de hel en zelden wakker wordende voordat zij hun ogen open doen in de vlammen." Er zijn er die zich gerust stellen op grond van Gods barmhartigheid, een net leven, een uiterlijk christendom, zegeningen en kastijdingen. Weer anderen beelden zich in dat zij geloof hebben, droefheid over de zonde kennen en heiligmaking. Deze inbeelding zorgt ervoor dat er geen zelfonderzoek plaatsvindt. Geestelijke luiheid is ook een oorzaak. Er zijn er die menen dat zekerheid van eigen toestand een te hoge zaak is, waardoor zij in het geheel niet aan zelfonderzoek beginnen. Het gebeurt ook dat er wel onderzoek is, het geweten spreekt soms, maar dat het kwade niet wordt uitgeworpen.

Er is ook zelfonderzoek wat geen nauwgezet onderzoek is: men let op het uiterlijk en niet op het hart,

*Onderzoek
uzelf
nauwkeurig en
aanhoudend.
Doorzoek
je geheel,
doorzoek alles,
doorzoek het
uiterlijk en het
hart. Sla niets
over, ook de
schuilhoeken
van het hart
niet. Wees
scherp voor
jezelf.*

men is niet ernstig en nauwkeurig genoeg, men steekt de hand niet diep in de melaatse boezem. Het is alsof men bang is te vinden waar men naar zoekt. Er is vrees dat de inbeelding bij nauw onderzoek geen stand zal houden.

Het is erg geen lust te hebben tot dingen die zeer noodzakelijk zijn en wel lust te hebben tot zondige zaken. Als u nooit lust tot het goede krijgt, zal de Heere eens lust hebben tot uw verderf. Hebt u geen lust uzelf te doorzoeken, de tijd komt dat de Heere u zal doorzoeken. Dan zal hij al uw zonden ordentelijk voor ogen stellen.

Zelfonderzoek is nodig. U bent of

een kind van God of een kind van de duivel. Gods kinderen zijn een kleine minderheid onder de christenen. Zou de vraag niet gesteld moeten worden of u erbij hoort? Wie zelfonderzoek nalaat, blijft zorgeloos en maakt de middelen krachteloos. Zelfonderzoek is heel nuttig: je leert de gruwelen van je hart kennen, je leert de rechtvaardige God vrezen, het brengt tot een vluchten naar Christus en na onderzoek ondervindt men dat er genade is, wat reden is tot blijdschap.

Zelfonderzoek is nuttig voor onbekeerden en voor Gods kinderen. Zoek toch een volk te zijn dat met lust bevangen is: lust tot God

en Zijn gemeenschap, tot Zijn verbond, tot de wet Gods, tot de vreze Gods, tot de godzaligheid en lust tot de genademiddelen.

Onderzoek uzelf nauw. Leg uzelf naast de eisen van Gods wet. Doe het ernstig, nauwkeurig. Als een schip veel lekken heeft en je laat er één open, dan zinkt het schip. Zo kan één zonde, die ontzien wordt, tot het verderf leiden. Werp uit wat u aan zonde vindt. Dat is de weg om tot zekerheid te komen aangaande uw staat en zo zult u de eeuwige zaligheid ontvangen.

A. van Heteren

Vragenrubriek

De rijke jongeling

De nette en ijverige jongeman was echter geen ontdekt mens. Hij had zichzelf eigenlijk nog nooit goed bekeken in de spiegel van Gods wet.

De vraag die iemand graag beantwoord ziet is de volgende: meende de Heere Jezus dat nou echt, toen Hij die rijke jongeling (Matth. 19: 16 en volgende) opdroeg alles te verkopen wat hij had? En zo ja, is dit een gebod ook voor ons? De geachte vraagsteller heeft iets van deze strekking in een boek gelezen, maar las ook eens het verhaal van Antonius, die dit gebod ook letterlijk nam, maar bij wiens gedrag de schrijver zijn vraagtekens had.

Ja, die Antonius, wel de vader van de monniken genoemd! Hij leefde van 251 tot 356, bij elkaar dus 105 jaar. Antonius hoorde in de kerk van Alexandrie de woorden uit bovengenoemd hoofdstuk: Zo gij volmaakt wilt zijn, verkoop wat gij hebt en geef het de armen en gij zult een schat hebben in de hemel en kom herwaarts, volg Mij. Deze woorden troffen hem.

Antonius was 18 toen hij het hoorde; was toen zijn ouders al kwijt, die hem een groot landbezit hadden nagelaten. Hij verkocht alles, reserveerde van het geld iets voor een jongere zus, verdeelde zijn geld onder de armen en ging als een kluizenaar in de woestijn leven.

We gaan nu niet verder op de geschiedenis van Antonius in, maar proberen een antwoord te vinden op de vraag.

De rijke jongeling was een keurige man die vanaf zijn jeugd probeerde naar Gods heilige wet te leven en die het werkelijk meende toen hij zei dat hij Gods geboden had onderhouden. Vrede voor zijn ziel had hij niet en toen hij van Jezus hoorde, Die in zijn ogen net zo'n keurige man was als hij, stelde hij Hem de prangende vraag: Wat ontbreekt mij nog, opdat ik eeuwig moge leven?

Laten we deze man niet afschrijven. Zaten er maar meer mensen met de vraag hoe het eeuwige leven te verkrijgen is! De Heere Jezus schreef hem ook niet af en trad hem heel anders tegemoet dan de manier waarop Hij vele huichelachtige farizeërs te woord stond. Jezus beminde hem zelfs! De nette en ijverige jongeman was echter geen ontdekt mens. Hij had zichzelf eigenlijk nog nooit goed bekeken in de spiegel van Gods wet. Hij dacht dat hij een goed mens was. En Jezus vond hij ook een goed Mens. Vandaar dat hij de Heere aanspreekt met: Goede

Meester! De jongeman geloofde werkelijk dat er goeie mensen zijn. Nu was de Heere Jezus natuurlijk wel goed. Maar omdat de man dacht dat er goeie mensen bestaan, waarvan hijzelf er ook een was, reageerde de Heere Jezus met: Wat noemt gij Mij goed? Niemand is goed, dan Een, namelijk God. Hebt u zich ook wel eens over verbaasd over Jezus' verstand en antwoorden? Men verbaasde zich al over Jezus' wijsheid toen Hij nog maar 12 was, zie Lukas 2:47. Ook deze woorden aan het adres van de rijke jongeling moesten de man stil zetten, en ons trouwens ook.

Dan het vervolg. Jezus komt de man allereerst in zijn denken tegemoet. De man dacht via de sporten van de wetsladder de hemel te bereiken. Welnu: onderhoud de geboden. Dan zult gij tot het eeuwige leven ingaan. Zulk een antwoord had de jongeling natuurlijk wel verwacht. Dit advies was helemaal conform zijn eigen manier van leven. Maar toch voelde hij zich nog niet volmaakt. Dat wilde hij nu zo graag zijn. De heilige God zou dan goedkeurend vanuit de hoge hemel op hem

neerzien. Daarom horen we de Meester zeggen: Zo gij volmaakt wilt zijn, ga heen, verkoop wat gij hebt en geef het de armen en gij zult een schat hebben in de hemel. En kom herwaarts, volg Mij! Dit advies is nu bedoeld om de rijke jongeling zijn ware gedaante te laten zien. Had Jezus zojuist nog gezegd dat er niemand goed is onder de mensen, welnu, dan wilde Hij die jonge man daarvan graag overtuigen. Zodat hij in plaats van een goed mens een slecht mens zou worden en, van de ladder afgevallen, Gods genade zou nodig krijgen.

De Heere Jezus doet in Zijn advies om via de gehoorzaamheid aan Gods wet het eeuwige leven in te gaan, alsof Hij nog met Adam voor zijn val te maken heeft. Toen, ja toen sprak de Heere zo. Maar het is allemaal zo radicaal veranderd door de diepe val die de mens maakte! Het verbond der werken is verbroken! Niemand is goed, dan God alleen.

De raad van de Heere Jezus was

dus bedoeld om de man stil te zetten en aan zichzelf te ontdekken. Hij moest ontdekken hoe vast hij zat aan zijn geld. En dat hij voor zijn naaste niets over had. En dat hem dus de liefde ontbrak. En dat God in Zijn heilige wet juist liefde eist. Volmaakte liefde. Liefde tot God bovenal en onze naaste lief te hebben als onszelf.

De man had alleen zichzelf lief. En kreeg zichzelf steeds liever. God moest hem dus ook wel lief hebben, ja natuurlijk! God houdt nu eenmaal niet van slechte mensen, maar van goeie! Nou, hij was er een hoor!

Dit maakt ons duidelijk dat het de Heere Jezus dus niet in eerste instantie te doen was om de rijke jongeling in zijn eigengerechtigheid te stijven, maar om hem juist zijn ongerechtigheid te laten zien. De beste man had nog nooit gezien dat hij een verdorven natuur had en dat hij krachtens die natuur geneigd was God en zijn naaste te haten!

Al gaat de Heere Jezus verderop

en op andere plaatsen in op de gevaren van rijkdom, toch geeft Hij de rijke jongeling en daarmee ook ons niet het advies om als een Antonius een kluizenaarsleven te gaan leiden. De Heere heeft immers ook rijke kinderen. De Heere Jezus liet Zich ook dienen door rijke discipelinnen, ja Hij is zelfs bij de rijke in Zijn dood geweest! Wat heeft zijn rijkdom die jongeling echter in de weg gestaan. Ach, er zijn zoveel dingen die een mens in de weg kunnen staan! Ook daar moeten we aan ontdekt worden. Zalig worden moet voor ons een onmogelijkheid worden. En wat nu onmogelijk is bij de mensen, is mogelijk bij God. Omdat Hij goed is. In en om Christus, Die werkelijk arm wilde worden om arme zondaren rijk te maken. Dat wens ik u en mij toe, dat we maar als een arm zondaar aan de voeten van een rijke Christus terecht mogen komen!

K. Hoefnagel

*Het verbond
der werken
is verbroken!
Niemand is
goed, dan God
alleen.*

Boekbespreking

Gerrie Ham- Willemsen, Zorgen voor anderen, paperback, 185 blz., €14,90, Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer, ISBN 978-90-239-2029-8.

De ondertitel van het boek luidt: "Hoe mantelzorgers in balans blijven." Er zijn veel mantelzorgers in onze tijd. Velen zorgen langdurig en onbetaald voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende partner, ouder, kind of ander familielid, vriend of kennis. Vaak wordt het zorgen voor een ander vol goede moed begonnen, maar op den duur kan de zorg te intensief zijn en een te zware last gaan vormen. Het boek is ondermeer samengesteld door drs. Gerrie Ham- Willemsen. Zij is orthopedagoge, coach en cognitief gedragstherapeut en houdt in het hele land lezingen voor mantelzorgers. De mantelzorg wordt van vele kanten belicht. Waardevolle aanwijzingen worden gegeven. Als voorbeeld geef ik weer wat staat op blz. 70 "Houdt draaglast en draagkracht in evenwicht. Hoe doe je

dat? Vraag op tijd hulp. Bekijk wat je zelf moet doen en wat een ander kan doen. Erken dat jouw geduld ook weleens ten einde is. Dat je een keer niet wilt meegaan met de gedachten van de dementerende, maar gewoon wil zeggen hoe het werkelijk is. Je wilt een keer aandacht voor je eigen problemen. Erken dat, je bent mens en daar hoort bij dat geven ook een grens kent. Zorg dat je goed op de hoogte bent van het ziektebeeld, zoek mogelijkheden om kennis uit te breiden. Niet iedereen is hetzelfde en kan hetzelfde aan. Deel jouw zorgen met anderen, zoek daar mogelijkheden voor en benut faciliteiten die er zijn. Gouden regels in het contact met dementerenden: Blijf mensen met een dementie zien als mens, neem ze serieus. Ga mee in de beleving van de dementerende. Sluit aan bij de persoonlijke levensgeschiedenis. Corrigeer gedrag alleen in situaties die gevaar opleveren. Probeer gebruik te maken van humor."

Het boek biedt veel waardevolle zaken voor mantelzorgers en is tot stand gekomen in samenwerking met Agathos, Curadomi en de zorggroep Rijnmond.

DANKBETUIGING

Groot is het verdriet en de lege plaats na het overlijden van mijn lieve man en onze onvergetelijke vader en opa

GIJSBERT BOUW

Groot is de Heere, Die ons elke dag draagt en ons vanuit Zijn Woord troost en uitzicht geeft.

Groot was het meeleven, dat we op zoveel manieren hebben ontvangen. Voor alle gebeden, bemoedigende woorden, kaarten, bezoeken, telefoontjes en voor alle belangstelling rondom de begrafenis willen wij u heel hartelijk danken. Het is ons tot grote steun geweest.

J.A. Bouw-Nieuwenhuijse
Kinderen en kleinkinderen

Nunspeet, oktober 2012

Voor vereniging en bijbelstudiekring:

Nieuw:

Uit de schat van Woord deel 3
Geloof en werken
Elf Bijbelstudies over de
brief van Jakobus.
Waaronder twee studies over
ziekenzalving en gebedsgenezing
Met gespreksvragen: door
ds. H. Korving. € 3,00 per stuk

Tevens nog verkrijgbaar:

Uit de schat van Woord deel 2
Brief voor de pelgrims
Twaal Bijbelstudies over de brief aan de Hebreëen
Met gespreksvragen: € 2,50 per stuk

Te bestellen bij

Ds. H. Korving, De Noord 10a, 8321 BA Urk
Tel 0527 687781
Email: hkorving@cgc.nl

VAN STAVEREN

Begravenisverzorging

Sumatrastraat 11
2405 EM Alphen aan den Rijn

**Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio**

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"

www.vanstaverenbegravenisverzorging.nl

kliksafe

WINTERACTIE

**Stap
NU
over!**

ADSL en ADSL + bellen

2 maanden 50% korting!

Actie geldig t/m 28 februari 2013

Onbeperkt bellen
(naar vaste nummers in Nederland)

€ 7,50
per maand

Meer informatie en bestellen?

Ga naar www.kliksafe.nl of bel (0341) 274 999

Logisch.

愛之神

GEEF

**voor Christelijk
(vervolg)onderwijs in China**

Christelijk onderwijs is een blijvende opdracht. Mede
door uw hulp zorgen we voor toekomstperspectief van
de Chinese jeugd. Uw gift is welkom op 3473. 76. 029 t.n.v.
Hudson Taylor/SBHC te Rhenen. Bel voor info en/of voor-
lichting: 06-200 13 173

HUDSON TAYLOR

lichting Bijbelse Hulpverlening China

Banknr. 3473.76.029, Hudson Taylor/SBHC, Rhenen

Onderwijs | Lectuur | Toerusting | Diaconaat

Kraam

“Mijn kraamzorg? Samen genieten!”

Kraamzorg door medewerkers met een reformatische identiteit, dat is **een vertrouwd idee**.

Meer informatie? www.rstzorg.nl of bel 0342 - 42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **verpleging & verzorging** en **huishoudelijke hulp**

Noodkreet

Uw steun gevraagd voor slachtoffers
aardbeving en droogte
in Zuidwest China

Na de aardbeving zoeken kinderen en volwassenen hun toevlucht in een rotshol.

Stort uw gift op

giro 320666

t.n.v. Stichting China

Stichting China
Veenendaal

Postbus 1150 | 3900 BD Veenendaal

Timotheos

in Malawi

www.timotheos.nl

“EEN ROEP UIT MALAWI” help de allerarmsten!!!

Timotheos Foundation in Malawi is een diaconaal project dat uitgaat van leden van de Reformed Presbyterian Church. De Stichting Werkcomité Malawi ondersteunt een aantal van deze projecten in Malawi.

Adopteer een student € 20,- p/maand

Adopteer een (wees)kind € 12,⁵⁰ p/maand

**Meld u aan als donateur, schenk een
gift op banknummer 1614.85.502**

t.n.v. Stichting Werkcomité Malawi

Comité van aanbeveling: mev. S.M. Aleman-van Herpen, Elspeet | ds. A.T. van Appel, Montfoort | ds. R. Bisschop, Veenendaal | ds. J.G. Blom, Loon op Zand | ds. J. den Boer, Urk | ds. A.J. Bristra, Deerpolder | Drs. J.D. de Boer, A. van der Meulen, Veenendaal | ds. E. de Boer, Norwich | prof. dr. W.J. op 't Hof, Urk | ds. A.C. Uitslag, Urk | ds. A. Vlietstra, Katwijk aan Zee | dr. J. van der Vliet, Veenendaal

"WE HEBBEN OOG VOOR DE CLIËNT IN ZIJN OMGEVING"

Bij Eleos werken we met zo'n 700 collega's aan de geestelijke gezondheid van onze cliënten. In navolging van de bijbelse oproep tot barmhartigheid bieden wij op deskundige en respectvolle wijze behandeling en begeleiding aan mensen met psychiatrische of psychosociale problemen. We sluiten aan bij hun eigen mogelijkheden en veerkracht en zoeken verbinding met hun sociale omgeving.

WIJ ZIJN OP ZOEK NAAR: Begeleider

**32 – 36 UUR PER WEEK, KATWIJK, BESCHERMENDE WOONVORM
DE RELING**

Woonvorm De Reling biedt een veilige plaats om te wonen voor mensen met psychiatrisch of ernstige psychosociale problemen. De begeleiding richt zich op stabilisatie en ontwikkeling. Als begeleider help je individuele cliënten op methodische wijze en bied je groepsbegeleiding binnen de woongroepen. Je werkt hierbij zowel zelfstandig als in teamverband, in wisselende diensten.

Van deze functie vind je een uitgebreide omschrijving op www.eleos.nl. Je kunt ook bellen naar 088 - 892 02 57 voor meer informatie. Je sollicitatie is welkom t/m **zaterdag 8 december 2012** via: Eleos, t.a.v. afdeling P&O, Postbus 2778, 3800 GJ Amersfoort. Of per e-mail: vacature@eleos.nl.

*Acquisitie naar aanleiding van deze
advertentie wordt niet op prijs gesteld.*

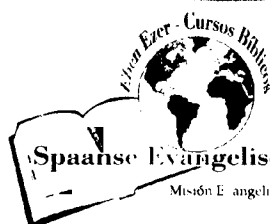
Werken bij Eleos? Kijk op www.eleos.nl

Geef elke Cubaan Bijbels onderwijs!

*Betaal mee aan:
boekenpakket predikanten*

**Giften voor
najaarsactie:**
3019 57 363
t.n.v. SEZ. Hardinxveld G.

SEZ Postbus 273. 3370 AG Hardinxveld - Giessendam
tel 0184 - 61 16 07 b g g 06 - 48 77 63 96
e-mail: sez@klikSAFE.nl

www.sez.st

De bestuursleden van de SEZ behoren tot de Prot Kerk in Ned (herv)
Herst Herv Kerk Chr. Geref Kerken Geref Gemeenten
Geref Gemeenten in Ned en Oud Geref Gemeenten

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk.
Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:
Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. Telefoon: 0184-669116. Fax:
084-2220131. Email: pand@solcon.nl ING 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar
het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 15,00 per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde
Staten en Canada 14 dollar per jaar. Advertenties € 0,37 (ex. BTW) per mm
met een kolombreedte van 6 cm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646